

Ένα καυστικό μυθιστόρημα.

Η εκρηκτική τοιχογραφία μιας πολυφυλετικής πόλης.

L.A. REVIEW OF BOOKS

GRAFFITI

PALACE

A.G. LOMBARDO

Μετάφραση-επίμετρο: Κάλλια Παπαδάκη

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

1

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΦΛΕΓΕΤΑΙ. Μια αχανής έκταση που λαμπυρίζει. Είναι όμως μονάχα το ηλιοβασίλεμα, μια ακόμα πρόβα για κάποιο μελλοντικά υποσχόμενο ολοκαύτωμα. Το αχνό φως σκιαγραφεί τους σιδερένιους πύργους στη λάμψη της σκουριάς: τεράστιοι σωροί, ζιγκουράτ από ατσαλένιους κύβους, κοντέινερ μεταφορών σφηνωμένα και ισορροπημένα στην άκρη της αποβάθρας πάνω από το πορφυρό στραφτάλισμα του Ειρηνικού ωκεανού.

Η Κάρμαν Γκία αποστρέφει το βλέμμα από το χάλκινο φως που βυθίζεται στον ωκεανό, κάθε παφλασμός κύματος μια τρεμάμενη φλόγα που αστράφτει, πεθαίνει. Χωρίς εκείνον, ο κόσμος είναι μια νεκρική πυρά. Πότε θα επιστρέψει; Περπατά κατά μήκος της πάνω πλατφόρμας Μάτσον που είναι σαν παρατηρητήριο, τα δάχτυλά της εντοπίζουν και χαϊδεύουν μια χαλύβδινη ράγα που συγκόλλησε πέρσι ο Μονκ. Οι σκιές από τις λευκές πλαστικές καρέκλες και το τραπέζι μετατοπίζονται με το ηλιοβασίλεμα. Αποκάτω, κάποια από τα κοντέινερ με τα παλιά φορτία ακόμη διαφημίζουν ξεθωριασμένα λογότυπα που λαμπυρίζουν από τα συμπλέγματα σκουριάς, αλατιού και ξεραμένων οστράκων: Σι-Λαντ, Πασίφικ, Μάτσον, ΓουέστΚον, Γιανγκ Μινγκ, Ραμ-Τζακ, Έβεργκριν, Παν-Ικ (Διεθνείς Μεταφορείς). Μια

πόλη που είναι πλεγμένη από σιδερένιες καμπίνες κατά μήκος του λιμανιού στοιβαγμένες σαν σκάλα κάποιου γίγαντα, με σκαλοπάτια που αψηφούν τη βαρύτητα και ανυψώνονται στο στιλπνό ηλιοβασίλεμα, ή ασύμμετρες στις γωνίες και τα διασταυρούμενα επίπεδα· ορισμένες έχουν πάρει κλίση, είναι έτοιμες να καταρρεύσουν· τις μετακίνησαν γερανοί και μπούμες πλοίων που δεν υπάρχουν πια. Οι παλιοί χαλύβδινοι σκελετοί ορθώνονται σαν μεταλλικός λαβύρινθος στον γκρεμό της Προβλήτας Δεκατρία· μιας εγκαταλειμμένης αποθήκης εμπορευμάτων που προεξέχει στην απογευματινή ομίχλη του Λιμένα του Λος Άντζελες. Η κλειστή πρόσοψη της εταιρείας Κρέσεντ Γουέρχαους κατά μήκος του Ιστ Τσάνελ κρύβει πολλά παλιά κοντέινερ· μακριά από την ασφάλεια αυτών των αποθηκών και της τοξικής, γλιτσερής επιφάνειας των υδάτων του καναλιού βρίσκεται η πόλη· διάσπαρτα κτίρια και ίχνη από μπλεγμένους αυτοκινητόδρομους τα οποία αλλάζουν θέση κάτω από την ομίχλη.

Κατεβαίνει τα σιδερένια σκαλιά που είναι ενωμένα διαγώνια στη σκουριασμένη πλευρά του κοντέινερ κρατώντας σφιχτά το κιγκλίδωμα της παλιάς, λεπτής σωλήνωσης που τύλιξε και συγκόλλησε ο Μονκ γύρω από την προχειροφτιαγμένη σκάλα. Οι αμυδρά φωτισμένοι διάδρομοι που σχηματίστηκαν από τις διακλαδώσεις των ανοιγμάτων των κοντέινερ, τις μισάνοιχτες πόρτες των φορτίων, τα λαγούμια που ανοίχτηκαν με φλόγιστρο, τις ξεφλουδισμένες μεταλλικές πλευρές στριφογυρνούν μέσα στον λαβύρινθο από χαλύβδινα κουτιά. Υπάρχουν σχοινιά, σκάλες, στοιβαγμένα κιβώτια, κλεμμένες ράμπες από βάρκες, παρά-

νομα συγκολλημένες ράβδοι για μπετόν αρμέ και χειρολαβές· είσοδος και έξοδος. Ωστόσο, αυτές οι ενδείξεις της ανθρώπινης παρουσίας έχουν σχολαστικά αποκρυσταλλωθεί από την πόλη μέχρι και τα βορειοδυτικά.

Η Κάρμαν εξαφανίζεται στην ανοιχτή πόρτα ενός φορτίου, κάτω από μια σκάλα, στην ανοιγμένη με φλόγιστρο είσοδο, μέσα στο σκοτεινό δίκτυο των σιδερένιων θαλάμων. Ηλεκτρικοί λαμπτήρες τοποθετημένοι σε καλώδια κρέμονται από γάντζους εμπορευμάτων και κρίκους, λούζουν το μαύρο της δέρμα με σκούρες μπλε, κίτρινες και πράσινες αντανακλάσεις· έχει αλλάξει εδώ και λίγο καιρό κάποια από αυτά τα φώτα με χρωματιστούς λαμπτήρες ευελπιστώντας σε μια εορταστική αύρα, όμως το αποτέλεσμα της φαίνεται σαν αποκριάτικο, κακόγουστο· ίσως επειδή έτσι νιώθει τώρα τελευταία.

Τα κύρια δωμάτια είναι μια σειρά από θαλάμους που επεκτάθηκαν από πόρτες φορτίων, κοντέινερ που ανοίχθηκαν και συγκολλήθηκαν σε παράξενες γωνίες. Τα παράθυρα από λιωμένο σίδηρο αποκαλύπτουν τη θέα σε άλλα κοντέινερ ή ενίοτε στο απέραντο νεφελώδες μπλε των υδάτων του καναλιού και του ουρανού. Ένας παλιός καναπές, τραπεζία, σκούρες λάμπες. Από τη Φίλκο τηλεόραση που είναι κρεμασμένη με σύρμα από έναν κρίκο στο ταβάνι ψηλά στη γωνία τρεμοπαίζουν βουβές, ασπρόμαυρες σκιές –η Ελίζαμπεθ Μοντγκόμερι συσπά τη μύτη της στη *Μάγισσα*–, ο ήχος κλειστός, τα μπλεγμένα καλώδια για τις κεραίες τυλιγμένα με σύρμα σέρνονται πάνω στους αυλακωτούς σιδερένιους τοίχους για καλύτερο σήμα. Κάποιοι από τους φί-

λους του Μονκ τριγυρνούν πίνοντας Μπριου 102 ή Παμποστ ή λίγη από τη μοβ ηλεκτρική λεμονάδα της Κάρμαν από ένα γυάλινο δοχείο στην τραπεζαρία, καπνίζοντας τσιγάρα, αν και ο Κοκαλιάρης, δίπλα στα ράφια από παλιές ψαροκασέλες που απλώνονται κατά μήκος με διαλυμένα βιβλία, έχει μόλις ανάψει ένα τσιγαριλίκι, το μουρμουρητό της κουβέντας αντηχεί, αντανακλάται μέσα στους ατσαλένιους τοίχους, οι φωνές όλων μεταμορφώνονται σε κάτι σαν κλαγγή που σφυροκοπάει το κεφάλι της, μια απ' αυτές τις ημικρανίες που θα της πάρει μια μέρα, ένα μπουκάλι κι ένα πακέτο τσιγάρα για να την καταπνίξει. Στην κορυφή ενός παλιού τροποποιημένου κιούρτου βρίσκεται το ηχοσύστημα, το πικάπ παίζει έναν γρατζουνισμένο δίσκο με τον Μάιλς Ντέιβις να αυτοσχεδιάζει στο «Boplicity». Φτηνιάρικοι φορητοί ανεμιστήρες μεταφέρουν τον καπνό ψηλά μέσα από κομμένες γρίλιες εξαερισμού στους ραβδωτούς τοίχους ή μέσα από συγκολλημένα παράθυρα και ανοιγμένες μπουκαπόρτες. Καταφτάνουν κι άλλοι καλεσμένοι τώρα, κάνοντας έφοδο όπως οι πειρατές σε ένα πολιορκημένο πλεούμενο, άνδρες και γυναίκες που ταλαντεύονται προς τα πάνω ή προς τα κάτω σε σανίδες και σκάλες, κατεβαίνουν στριφογυρνώντας σε σχοινιά με κόμπους, εμφανίζονται στις βάσεις της σκάλας με τα κιβώτια, γελάνε, μιλάνε, βαστούν μπουκάλια κρασί και πιάτα με κοτόπουλο, παϊδάκια και καλαμπόκι. Πάντα υπάρχει ένα ρεφενέ πάρτι για το νοίκι στο γκέτο, και απόψε είναι η σειρά της Κάρμαν και του Μονκ να μοιραστούν το φαγητό και το ποτό τους, ακόμα και να γεμίσουν στο τραπέζι μια γυάλα με

χαρτονομίσματα του ενός δολαρίου –αν σου περισσεύουν– δίπλα στον σωρό με τις πράσινες –όπως τα λεφτά– προσκλήσεις για το ρεφενέ πάρτι ενοικίου, ίσα για να βγάλει καμιά ψυχή έναν ακόμα μήνα, παρότι ο Μονκ δεν πληρώνει καθόλου νοίκι, μια και κανείς σπιτονοικοκύρης δεν ξέρει για την Πόλη των Κουτιών – όμως τα χρήματα αγόρασαν φαγητό και βενζίνη και κρασί και τσιγάρα και δίσκους και την εγγύηση αποφυλάκισης, κι ίσως μερικά χαρτονομίσματα να καταχωριάστηκαν στην καβάτζα για όποιας άπορης ψυχής τις έκτακτες ανάγκες.

«Γεια χαρά, Κοκαλιάρη» φωνάζει μια νέα άφιξη· ένας νεαρός άνδρας μ' ένα μοβ μεταξένιο πουκάμισο ενόσω πετάει στη σωρό του τραπεζιού μια ακόμη πράσινη κάρτα ενοικίου:

Μη μετακινηθείτε στα προάστια της πόλης.

Περάστε μια βόλτα να γνωρίσετε έναν Φίνο Μελαμψό.

Μια δεξίωση από τον Μονκ και την Κάρμαν.

Σάββατο. Τα πιο πρόσφατα βινύλια. Αναψυκτικά.

Περνώντας από διάφορα στάδια αυτοσυγκράτησης το πάρτι ενοικίου είναι στο φόρτε του: ζευγάρια αγγίζονται σε πίσω καθίσματα-ντιβάνια διαλυμένων αυτοκινήτων, χορεύουν στον ρυθμό της Μοτάουν που ηχεί από τα ραδιόφωνα στη διαπασών, ανεβαίνουν στα κοντέινερ-παρτηρητήρια για να κάνουν μια πρόποση στο ηλιοβασίλεμα ή κατεβαίνουν σε ημιωρόφους όπου παλιά στρώματα, στοιβαγμένα μαξιλάρια και αιώρες, καταχωνιασμένα σε σκιερές

μεταλλικές γωνίες, περιμένουν σαν σιωπηλοί έμπιστοι φίλοι για νέα αρώματα, βαθουλώματα και λεκέδες που θα φέρουν οι εραστές τους. Οι ηλεκτρικοί λαμπτήρες αναβοσβήνουν και τσιτσιρίζουν με ρεύμα κλεμμένο από το ηλεκτρικό δίκτυο γύρω από το λιμάνι, τροφοδοτώντας τους μετασχηματιστές του ναυπηγείου και τις υπόγειες κρύπτες μέσα από πύλες και κάτω από ράμπες δεξαμενισμένων, παροπλισμένων πλοίων του πολεμικού ναυτικού: φωτορυθμικά αναβοσβήνουν στα χρώματα του ουράνιου τόξου, μια κρεμαστή μπάλα ρίχνει τις ακτίνες της στα αυλακωμένα με ιδρώτα πρόσωπα, τα διάφανα πλαστικά ποτήρια που χύνουν σκουρόχρωμο κρασί, τις γυαλιστερές μαύρες αφάνες, τα ασημένια στρώματα από καπνό τσιγάρου, το μοβ αϊλάινερ κάτω από τα μάτια, τις μπλεγμένες στις νοτισμένες τρίχες του στέρνου ασημένιες και χρυσές αλυσίδες που αστράφτουν μέσα από τα ανοιχτά μεταξωτά πουκάμισα.

«Γεια σου, Κάρμαν». Εκείνη κατσουφιάζει. Ο Φελόνιους, ένας από τους πλέον διαβόητους φίλους του Μονκ, κορδώνεται. Ο Λαμάρ, ήδη φτιαγμένος, κρέμεται από τα χείλη του Φελόνιους και την καρφώνει με το βλέμμα, τα χείλια του στρίβουν σ' ένα παλαβό χαμόγελο μουρμουρίζοντας συνέχεια έναν μαστουρωμένο ακαταλαβίστικο μονόλογο. Τα ανακλώμενα φώτα μοιάζουν να στραφταλίζουν στα μαύρα γυαλιά ηλίου του Λαμάρ και στα λιγδιασμένα, σαν γλειμμένα προς τα πίσω μαλλιά του.

«Είσαι σαν χήρα, ο γερο-Μονκ δεν είναι ποτέ στο σπίτι». Το χρυσό δόντι του Φελόνιους μοιάζει πάντα να κλέβει τη ματιά της κι έπειτα όλες της τις σκέψεις, χαλαρώνει, ωσό-

του ο Φελόνιους να χαθεί αφήνοντας πίσω του μόνο το λαμπερό ψήγμα χρυσοῦ, που θα σβήσει όταν το άνω χείλος του σκεπάσει το πολύτιμο μέταλλο.

«Μια μαύρη χήρα;»¹ Η Κάρμαν χαμογελάει. Πίσω της, ο πρόεδρος Τζόνσον μιλά –με τον ήχο να είναι στο μηδέν–, καρφώνοντας το βλέμμα στο πάρτι από την τηλεόραση Φίλκο που κάνει νερά και στη συνέχεια προβάλλει αμοντάριστο υλικό από ελικόπτερα Χιούι που ίπτανται πάνω από ορυζώνες.

«Κορίτσι, θα μπορούσες και καλύτερα από τον γερο-Μονκ». Εκείνος τραβά το δαχτυλίδι από ένα κουτάκι Παμπστ με τον αφρό να φουσκώνει, καθώς χύνει μπίρα σ' ένα πλαστικό ποτήρι. «Γερο-Φελόνιους, εγώ είμαι, για παράδειγμα, ένας ακτιβιστής της κοινότητας...»

Ο Λαμάρ κουνά καταφατικά το κεφάλι, έπειτα αποσύρεται μονολογώντας ασυνάρτητα.

«Έτσι λέγονται τώρα οι άνεργοι;» Η Κάρμαν γελάει σιγοπίνοντας το κρασί της.

«Ω, αυτό είναι τζάμι, μωρό μου». Ο Φελόνιους σκάει ένα πλατύ χαμόγελο που κάνει το χρυσό δόντι να στραφталίσει, γλιστρά το δαχτυλίδι από το κουτί της μπίρας στο μικρό της δάχτυλο. «Θα σ' έλουζα με δαχτυλίδια και πλούτη, μωρό μου».

«Κάνε ένα μπάνιο πρώτα. Με νερό». Η Κάρμαν χαμογελάει, ρίχνει το δαχτυλίδι μέσα στο πλαστικό του ποτήρι

1 Επίσης, πέρα από τη σημασία της μαύρης χήρας αναφέρεται στη δηλητηριώδη μαύρη αράχνη.

και πηγαίνει στο πικάπ για ν' αλλάξει δίσκο. Τοποθετεί τη βελόνα σε ένα καινούργιο άλμπουμ που έφερε ένα από τα κορίτσια και ο «Little Red Rooster» του Σαμ Κουκ αντηχεί στα σιδερένια δωμάτια. Ο Μάρκους και η κοπέλα του η Νταλίν παρουσιάζονται μέσα από τον καπνό των τσιγάρων μ' ένα μπουκάλι κρασί. «Πότε έρχεται ο Μονκ, γλυκιά μου;» Η Νταλίν γεμίζει το ποτήρι της Κάρμαν.

«Φαντάζομαι... όταν έρθει». Η Νταλίν και ο Μάρκους είναι ήδη φτιαγμένοι, τα μαύρα τους μάτια έχουν ζαρώσει, όπως εκείνες οι περιβόητες σταφίδες στον ήλιο.

«Αναζητά γκράφιτι, ε;» Ο Μάρκους κουνά το κεφάλι. Η χνουδωτή του γενειάδα, διάστικτη με γκρίζες τρίχες, πέφτει στην κοιλιά του. «Τι μελετάει, είπε; Σηματολογία;»

«Σημειολογία. Τη μελέτη σημείων, πινακίδων». Το μαϊμουδάκι¹ της, ένας πρωτάρης που αναζητά το κλειδί για να αποκωδικοποιήσει κάθε πινακίδα, ένας ασκητής χαμένος σ' έναν βλάσφημο κόσμο.

«Πινακίδες; Εννοείς τις πινακίδες του στοπ και τέτοια σκατά;» Η Νταλίν γελάει, τα ισιωμένα κομμένα μαλλιά της ανεβοκατεβαίνουν στους ώμους της. «Κορίτσι, πώς θα βγει από το γκέτο χαζεύοντας πινακίδες;»

«Δεν έχει σημασία πώς, αφού διανύουμε την τέταρτη γενιά». Η Κάρμαν αναστενάζει. Ο Μάρκους θα μιλήσει πάλι με στόμφο. «Βλέπεις, είναι μόνο τέσσερις γενιές από τότε που ο Λίνκολν ελευθέρωσε τους σκλάβους, δεν είναι αρκετός χρόνος. Θα πάρει δέκα γενιές, σύμφωνα με τους

1 Στο πρωτότυπο Monkey, εξού και το λογοπαίγνιο Monk and key.

υπολογισμούς μου. Το μέλλον μας είναι ακόμη το μέλλον ενός σκλάβου. Κάνουμε αυτά τα πάρτι, γιατί δεν μάθαμε ποτέ να αποταμιεύουμε, το μπακάλικο στις φυτείες κρατούσε πάντα τα λεφτά μας, το καταλαβαίνεις; Εγκαταλείπουμε τις γυναίκες μας, τα κορίτσια και τα μωρά μας, γιατί τα παλιά χρόνια το αφεντικό χώριζε τις οικογένειες και μας πουλούσε στο ποτάμι. Αυτό είναι όλο κι όλο που ακόμη πολεμάει ο Μονκ».

«Το καλό που σου θέλω, σταμάτα να λες βλακείες, αλλιώς αυτή η σύντροφός σου θα σ' εγκαταλείψει». Η Νταλίν αγριοκοιτάζει τον Μάρκους.

«Να γιατί ένας δικός μας οφείλει να πάρει δικά μας κορίτσια και να σπείρει αγόρια σ' όλη την πόλη. Είναι το αντανakλαστικό του σκλάβου να κάνει πολλά παιδιά, γιατί ο αφέντης θα τ' αρπάξει από σένα...»

«Αηδίες!» Η Νταλίν χύνει το κρασί. «Ο μαύρος άνδρας, όπως κάθε άνδρας, δεν μπορεί να κρατήσει το πουλί του μέσα στο παντελόνι του». Αρπάζει το μπουκάλι από τον Μάρκους, αντί όμως να του δώσει μια στο κεφάλι περπατά αγέρωχα μέσα στην αχλή του καπνού.

«Ει, φίλε». Ο Μικρός Ντέιβι, κοντά δυο μέτρα, γνέφει στον Μάρκους που ξεγλιστρά προς το ραδιόφωνο.

«Βλέπεις; Είναι παντού γύρω μας». Ο Μάρκους κατσουφιάζει γέρνοντας πιο κοντά στην Κάρμαν. «Οι αδερφοί αποκαλούν ο ένας τον άλλο φίλο, γιατί τα χρόνια της σκλαβιάς ο λευκός μάς αποκαλούσε *παιδί*... τώρα οι χίπηδες λένε φίλε αυτό, φίλε εκείνο, κατακλέβοντας τον νέγρο, όπως ακριβώς γίνεται και με τη μουσική μας... δέκα γε-

νιές, ο Μονκ θα το καταλάβει, δεν έχει νόημα να το πολεμάει». Η Κάρμαν παρατηρεί μερικά από τα υπολείμματα στη γενειάδα του Μάρκους: πηγμένη μουστάρδα, στάχτη καπνού, σταγόνες κρασιού, πιτσιλιές από το ντιπ αβοκάντο, ψίχουλα από κράκερ. «Ξέρεις, Κάρμαν» λέει ο Μάρκους εμπνεόμενος από τους Φορ Τοπς «όταν είμαι κοντά σου, δεν μπορώ να συγκρατηθώ... Ροδέλα κρεμμυδιού;». Κουνά μια λιγδερή τηγανητή ροδέλα κρεμμυδιού μπροστά στο πρόσωπό της. «Ίσως θα μπορούσαμε... να χορέψουμε». Ο Μάρκους γρατζουνίζει ελαφρά μ' ένα κιτρινισμένο νύχι τον πήχη του χεριού της, πιέζει πιο κοντά της την άγρια γενειάδα, της κρύβει τον κόσμο.

«Με συγχωρείς». Απομακρύνεται κάνοντας σλάλομ πίσω από τους χορευτές και τον καπνό. Τελικά, προλαβαίνει την Νταλίν που χαζεύει έξω, κοιτώντας μέσα από ένα κομμάτι παράθυρου που ανοίχτηκε με φλόγιστρο στον σιδερένιο τοίχο. Τα χέρια της Νταλίν είναι σταυρωμένα προστατευτικά στα στήθη της. «Γλυκιά μου, μην αισθάνεσαι άσχημα». Η Κάρμαν ακουμπά το χέρι στον ώμο της.

Η Νταλίν γυρίζει· τα μάτια της έχουν κοκκινίσει από το κλάμα. «Είναι τόσο γουρούνι». Η Κάρμαν νεύει καταφατικά, πίνει μια γουλιά από το κρασί της. «Πρέπει να βρω έναν καλό άνθρωπο όπως ο Μονκ».

«Είναι πάντα φευγάτος» λέει η Κάρμαν. «Ίσως να σκέφτεται να μην επιστρέψει σπίτι».

«Μην το λες αυτό! Σ' αγαπάει περισσότερο από ποτέ, είστε κι οι δυο ευλογημένοι». Η Νταλίν σκουπίζει ένα δάκρυ. «Για δεξ... ούτε που σου φαίνεται».

Η Κάρμαν χαμογελάει, ανάβει τσιγάρο, χτυπάει απαλά το πακέτο να βγει ένα για την Νταλίν.

«Πώς νιώθεις;» Η Νταλίν ανάβει και η Κάρμαν φυσάει το σπύρτο πετώντας το έξω από το παράθυρο στη σκοτεινιά του λιμανιού.

«Εντάξει, λιγάκι άρρωστη τα πρωινά, αυτό είναι όλο».

«Κορίτσι, μήπως καπνίζεις και πίνεις πολύ;»

«Ο γιατρός είπε ότι το κρασί και το τσιγάρο είναι ευεργετικά, μειώνουν το στρες».

«Αυτός ο γιατρός είναι λευκός;» Γελάνε κι οι δυο. «Τον νιώθεις ήδη να κλοτσάει;» Η Νταλίν πιέζει ελαφρά την παλάμη της στο σχεδόν αδιόρατο εξόγκωμα του στομαχιού της Κάρμαν, την αποτραβά αμέσως μετά· ένα ξαφνικό αίσθημα ντροπής ή ζήλιας στα μάτια της, ενώ σιγοπίνει το κρασί της.

«Οχι ακόμη. Πώς ξέρεις ότι είναι αυτός;»

Η Νταλίν γελάει. «Λοιπόν, μάλλον δεν το ξέρω. Θα νιώσεις τις κλοτσιές σύντομα. Πόσο είσαι; Τριών μηνών;»

«Συν τρεις βδομάδες».

«Γαμώτο, θα τον αισθανθείς όπου να 'ναι. Η μάνα μου λέει, αν τρως μια μπανάνα κάθε μέρα θα βγει αγόρι».

Γελάνε και πίνουν κρασί. «Σοβαρολογώ». Η Νταλίν σκάει ένα πλατύ χαμόγελο. «Τρώγε μπανάνες για αγόρι, λεμόνια για κορίτσι». Η Κάρμαν γελάει, πίνει κρασί, αρχίζει να νιώθει καλύτερα. «Ξέρεις τι; Αργότερα θα πάμε πάνω στο δωμάτιό σου. Άκου τώρα, σοβαρολογώ. Κι αυτό η μάνα μου μου το 'πε. Ξαπλώνεις και φανερώνεις την κοιλιά σου. Παίρνουμε ένα μολύβι και το δένουμε σ' έναν σπάγγο, θα το κρατήσω πάνω από το στομάχι σου. Τώρα, εάν το μολύ-

βι κάνει κύκλους θα είναι κορίτσι... αλλά αν το μολύβι μείνει ίσιο στην ευθεία θα είναι αγόρι». Κι άλλο γέλιο. «Πάω να βρω τον Μάρκους». Αγκαλιάζει την Κάρμαν και αρχίζει να περιφέρεται στο πάρτι.

Η Κάρμαν αναστενάζει και μπαίνει μέσα από μια συγκολλημένη ανοιχτή μπουκαπόρτα στην κουζίνα, κάτω από μια σκάλα με καφάσια, σ' ένα Σι-Λαντ κοντέινερ με διπλάσιο πλάτος, όπου μια ομάδα καλεσμένων πίνει, καπνίζει, τρώει κοτόπουλο από λιγδερά πλαστικά πιάτα, στριμώχνεται γύρω από μια Ζενίτ τηλεόραση που ισορροπεί επικίνδυνα πάνω σε έναν σχεδόν δίμετρο κιούρτο στηριγμένο στον τοίχο. Στο χαζοκούτι που τρεμοπαίζει, ο Άμος κι ο Άντι¹ κάνουν μορφασμούς και κοκορεύονται, όμως τα χέλια τους κινούνται μες στη σιωπή, η ένταση είναι χαμηλωμένη: Το πρόσωπο του Άμος φαίνεται μαύρο και πρησμένο κάτω από τη λευκή λεκιασμένη με ιδρώτα ρεπούμπλικα, ενώ ο Άντι, αφηρημένος, σηκώνει τα ζάρια δίπλα στο μπολ με τον δυόσμο, κάνει γκριμάτσες μασουλώντας, πνίγεται, οι βολβοί των ματιών του πετάγονται από το μαύρο του πρόσωπο σαν λευκά αυγά.

«Σε διαβεβαιώ, είναι ασπρουλιάρηδες ηθοποιοί» λέει κάποιος πίσω της «βάζουν βερνίκι παπουτσιών στα πρόσωπά τους».

1 Αμερικανική ραδιοφωνική και τηλεοπτική κωμική σειρά που διαδραματίζεται στο Χάρλεμ του Μανχάταν. Αρχικά επρόκειτο για μια σειρά γραμμένη και παιγμένη από λευκούς ηθοποιούς για το ραδιόφωνο. Όταν όμως μεταφέρθηκε στην τηλεόραση, τους ρόλους ανέλαβαν μαύροι ηθοποιοί.

«Αποκλείεται» λέει μια άλλη φωνή «είναι μαύροι, τελεία και παύλα».

«Ήταν λευκοί στο ραδιόφωνο, είπε η μάνα μου».

«Η μάνα σου χθες βράδυ μου είπε: Ω, μ' αρέσει αυτό». Γέλιο, βρισίδι. Κάποιος χορεύει με το τρανζίστορ μισοθαμμένο στην αφάνα του, ο Λιτλ Άντονι και οι Ιμπήριαλς στριγκλίζουν «Take me back». Ο Άμος και ο Άντι σβήνουν από την εικόνα και εμφανίζεται ο Ουόλτερ Κρονκάιτ στην αίθουσα σύνταξης· από πίσω του, το ασπρόμαυρο κυκλώπειο μάτι του Σι-Μπι-Ες. Η Ροή Ειδήσεων του Σι-Μπι-Ες σέρνεται ατέρμονα στον πάτο της εικόνας, μισοθαμμένη στη χιονοθύελλα των παράσιτων. «Ει, ανέβασε την ένταση». ...χη στο Βιετνάμ. Ακόμα μια φορά, σήμερα στις τρεις, Ανατολική Όρα, το Πεντάγωνο παραδέχτηκε για πρώτη φορά δημόσια ότι τα αμερικανικά στρατεύματα συμμετέχουν ενεργά στο Βιετνάμ... Στρόβιλοι καπνού από την πίπα του Κρονκάιτ τυλίζουν το κυκλώπειο μάτι του καναλιού, το οποίο μοιάζει να ρίχνει δολοφονικά βλέμματα στους χασομέρηδες. Και τώρα ας πάμε στον ανταποκριτή μας στην Ουάσινγκτον...

«Ει, Κάρμαν, είσαι φίνα απόψε». Ο Μπισκότος λικνίζεται στην αχλή του καπνού, στην άλω των χρωματιστών λαμπτήρων, ψηλός και κοκαλιάρης σαν δέντρο που έχει στην κορυφή του έναν μαύρο ψαλιδισμένο θόλο μιας τεράστιας αφάνας σαν μπάλα του μπιτς βόλεϊ. Μπισκότος, για τη θρυλική ποσότητα μπισκότων που κατανάλωνε σε καθημερινή βάση, εκατοντάδες, ένας εξωπραγματικός εθισμός στη ζάχαρη, μια παράπλευρη συνέπεια της πιο σκοτεινής του έξης, της ηρωίνης. «Καλύτερα να με απα-

γάγεις πριν την κάνω για τον πόλεμο του Βιετνάμ». Καπνίζει το ένα Λάκι Στράικ μετά το άλλο.

«Μπισκότε, είσαι πάντως κλαράκι, κόκαλα φτιαγμένα από γαλατάκι». Η Κάρμαν γελάει. Είναι όλοι μαστουρωμένοι; Γιατί της την πέφτει ο κάθε ηλίθιος; Απλώς ένα αθώο φλερτάκι, ο Φελόνιους, ο Μάρκους, ο Μπισκότος, το κρασί εντείνει τον πονοκέφαλό της. «Ποτέ δεν πρόκειται να πολεμήσεις σε πόλεμο λευκών, μια ματιά θα σου ρίξουν και θα γράψουν Γιώτα-5».

«Αυτό σημαίνει πέντε γαμήσια; Ποιο κορίτσι σου 'πε για τις ικανότητές μου;» Ο Μπισκότος ρίχνει ένα πλατύ χαμόγελο, πίνει μια γουλιά τεκίλα από το μπουκάλι που βούτηξε από το ντουλάπι με τα ποτά του Μονκ· την άλλη γλυκιά αδερφούλα, όποτε ξεμένει από άσπρη. «Λοιπόν, θα πολεμούσα αν ήμουν αμερικανός πολίτης, αλλά δεν είμαι, γιατί σ' εμάς τους νέγρους μάς έχουν αρνηθεί τα πολιτικά μας δικαιώματα» ξεφυσά τον καπνό. «Δεν αποδέχομαι το σύστημα, γιατί δεν αποδέχεται τον μαύρο άνδρα. Το μόνο αεράκι επιστράτευσης που θα νιώσει αυτός ο νέγρος είναι εάν ανοίξουν το παράθυρο κάτω στο μπιλιαρδάδικο του Γουίλι». Γελάει ρουθουνίζοντας, κατεβάζει ακόμα ένα σφηγάκι τεκίλα από το μπουκάλι σκουπίζοντας τα βρεγμένα του χείλη στο μανίκι με τα λαχούρια. Εκείνος φέρνει το μπουκάλι στα χείλια της, το σκοτεινό του βλέμμα την κάνει να νιώσει αναποφάσιστη, καθώς εκπνέει ένα ολοστρόγγυλο μπλε δαχτυλίδι καπνού που αιωρείται ανάμεσά τους.

«Όχι, ευχαριστώ». Τώρα κάνουν έφοδο στα ποτά του

Μονκ. «Μπισκότε, με συγχωρείς, πάω να σε ριζοσπάσω λίγο κοτόπουλο». Η Κάρμαν περνάει δίπλα από τον κόσμο, μέσα από παχιά σύννεφα μαριχουάνας που καλύπτουν τώρα τον καπνό του τσιγάρου με πυκνά γκριζα στρώματα, περικυκλώνοντας τα κοντέινερ. Αδειάζει το ποτήρι με το κρασί, η ημικρανία τη σφυροκοπά, ανάβει ένα Κεντ. Η μπόχα από τα τσιγάρα και το χόρτο, τον ιδρώτα και το ποτό, τα ινδικά αρωματικά στικ και το τηγανητό κοτόπουλο έχει για την ώρα συγκαλύψει τα δυσάρεστα διεθνή αρώματα των κοντέινερ, οσμές στις οποίες η ίδια έχει εγκλιματιστεί μέσα στους μήνες, ωστόσο η εξωτική τους γκάμα μπορεί να αποβεί απαιτητική για το απροετοίμαστο οσφρητικό νεύρο, ίχνη που υποδεικνύουν τα περασμένα διεθνή λιμάνια ανεφοδιασμού παραμένουν ακόμη έντονα σε κάθε κοντέινερ: σολομός Αλάσκας, αργό πετρέλαιο από την Υεμένη, αλκαλοειδή κατάλοιπα από φορτία τρανζίστορ από το Πεκίνο, μπανάνες από τη Βραζιλία, ανανάδες από το Οάχου, λάστιχα Γκουντγιάρ, σοκολάτα, πλαστικά, παστό βοδινό κρέας, λιπάσματα, μηχανές από το Ντιτρόιτ, ταμπούρα από λίπος ζώου, καφές από την Κολομβία, δεμάτια με πράσινα κρεμμυδάκια, ξύλο από το Όρεγκον, πετιμέζι... Ένα μείγμα από ουσίες πιο δυνατό κι από κάθε φάρμακο, ένας τροχός της τύχης που επιτίθεται μεταβάλλοντας τα αισθήματα όσων διέρχονται στα δωμάτια: καταστάσεις απόγνωσης, τρέλας, έκστασης, βίας, ερωτισμού, βαρεμάρας, ανησυχίας, μεταφυσικής αλλοτρίωσης, ειρήνης, και αισθήματα που εκείνη κι ο Μονκ αδυνατούν να περιγράψουν... έπειτα υπάρχουν και ορισμένα κοντέινερ

που έκλεισαν με οξυγονοκόλληση, δωμάτια που δεν αντέχουν να ξαναεπισκεφτούν ή τρέμουν ακόμα και να πατήσουν το πόδι τους μέσα...

Στο τραπέζι της κουζίνας, επιτέλους, ανάβει ένα ακόμα τσιγάρο, γεμίζει μέχρι πάνω το πλαστικό της ποτήρι με κρασί. *Πού στο διάολο βρίσκεται ο Μονκ, τέλος πάντων; Κάπου έξω στην πόλη, στον κόσμο του, δραπετεύει από όλα· την γκόμενα και το μωρό. Σκατά, να τος ο Μόρις –Φαλούτζα Αουάλι, τώρα που έγινε μουσουλμάνος–, πλησιάζει κουνώντας με απογοήτευση το ξυρισμένο του κεφάλι: φρεσκοσιδερωμένο μαύρο κουστούμι και λευκό κολλαριστό πουκάμισο με μαύρο παπιγιόν, χρυσή καρφίτσα που αστράφτει χαραγμένη με τα αρχικά ΚΤΙ, Καρπός Του Ισλάμ. «Αγαπητή Κάρμαν, ή μήπως να σε αποκαλούσα Ρόζαλιν;»*

«Πώς;» Η Κάρμαν ψάχνει να βρει τρόπο να δραπετεύσει, ελπίζει ότι ένα από τα κορίτσια θα πεταχτεί και θα την πάρει αγκαζέ.

«Η Ρόζαλιν, που μάταια περιμένει τον Ρομέο της ακόμα κι όταν εκείνος ερωτεύεται την Ιουλιέτα. Γιατί δηλητηριάζεις τον εαυτό σου με αλκοόλ και καπνό;»

«Το πνεύμα μου είναι αδύναμο, Μόρ... Φαλούτζα». Η Κάρμαν πίνει μια γουλιά κρασί, προσπαθεί να φυσήξει τον καπνό του τσιγάρου μακριά από το καστανό του μέτωπο.

«Το σώμα σου είναι ένας ναός, θα πρέπει να δώσεις το παράδειγμα στις μαύρες αδερφές σου. Όλοι μας πρέπει να δώσουμε το παράδειγμα στον λαό μας». *Ένας ναός με ένοικο, χαμογελάει εκείνη εξαντλημένα. Η φωνή του είναι απαλή, κατανοητή, καταπραϋντική· ένα πλατύ χαμόγελο πάντα*

στα χείλη του για να αντισταθμίσει τον ιεροκήρυκα που έχει γεννηθεί μέσα του.

«Ξέρω, ξέρω» αναστενάζει η Κάρμαν «κι εγώ μέσα στην αμαρτία ζω».

«Α, ναι. Ο Μονκ θα έπρεπε να σε έχει παντρευτεί. Ελπίζω ότι μια μέρα θα σε συγκινήσει ο Θεός και θα σου χαρίσει πολλά μωρά, φέρνοντας δόξα και δύναμη στον λαό μας». Η Κάρμαν δαγκώνει το κάτω χείλος και χαμογελάει. «Είναι ο μόνος τρόπος για να αναγεννηθεί ο λαός μας από τις στάχτες».

«Δεν ήξερα ότι βρισκόμασταν στις στάχτες» λέει τινάζοντας σπασμωδικά τις στάχτες του τσιγάρου και παρακολουθώντας τις να πέφτουν στο σιδερένιο πάτωμα.

«Συγχώρεσέ με που σου μιλάω με αυτό τον τρόπο, αλλά χρειάζεσαι, Κάρμαν, έναν καλό, σταθερό άνθρωπο του Θεού... έναν μουσουλμάνο σύζυγο... ξέρεις ότι γνωρίζω τον Μονκ από τότε που ήμασταν παιδιά, λοιπόν έχεις υπόψη σου ότι τρέχει αποδώ κι αποκεί... ο Μονκ δεν έχει σταθερή κατεύθυνση στη ζωή του».

«Ντάξει, έχει χαθεί ψάχνοντας για 'να σημάδι». Αδειάζει το κρασί της· όποτε αρχίζει να πετσοκόβει τις λέξεις ξέρει ότι έχει γίνει φέσι. Έχει δίκιο, ο Μονκ έχει κάποιες παράξενες ιδέες· ν' αγοράσει μια μαούνα και να βυθίσει τα κοντέινερ σε διεθνή ύδατα, όπου θα μπορούσε να εξαγγείλει την εθνική κυριαρχία μιας ανεξάρτητης χώρας, να εκδώσει διαβατήρια, να μετατρέψει την Πόλη των Κουτιών σε εξωχώρια αφορολόγητη τράπεζα και πλωτό καζίνο. Το κεφάλι της ταξιδεύει, η ημικρανία· ένας αδυσώπητος χτύ-

πος ηλεκτρικού πόνου. «Με συγχωρείς, πρέπει να πάω στο μπάνιο».

Πίσω της ο Φελόνιους γέρνει μπροστά από μια μπουκαπόρτα, μιλάει στο επιτοίχιο τηλέφωνο της Κάρμαν. «Έλα, μωρό μου, έλα να με συναντήσεις... σκατά». Κατεβάζει το ακουστικό και τρεκλίζει, το τηλέφωνο ταλαντεύεται, πηγαινοέρχεται στον τοίχο του κοντέινερ σαν εκκρεμές. Μια γυναικεία φωνή από το ακουστικό: «Εάν θέλετε να πραγματοποιήσετε κλήση, παρακαλώ κλείστε το τηλέφωνο και καλέστε ξανά... Εάν θέλετε να πραγματοποιήσετε κλήση, παρακαλώ...».

Παραπαίει σε έναν χαμό από καφάσια μέσα σ' ένα βαμμένο μπλε κοντέινερ της Κρόνος. Ένας γυμνός κίτρινος λαμπτήρας ρίχνει ένα αμυδρό χρυσαφί φως στο δωμάτιο. Ένας σπασμένος καθρέφτης στον τοίχο αντανακλά τη βαμμένη σκούρο γκρι λεκάνη τουαλέτας σουφρωμένη από ένα παλιό εμπορικό πλοίο. Η Ναντίν, ένα ανοιχτόχρωμο κορίτσι με μαύρο παντελόνι καμπάνα, πασπαλίζει με πούδρα τα μάγουλά της μπροστά στον καθρέφτη. «Τα λέμε πάνω, γλυκιά μου». Χαμογελάει, στέλνει ένα φιλί στον αέρα, αντηχούν τα ψηλοτάκουνα, χτυπούν ρυθμικά. Ένα αρωματικό στικ δίπλα στον παλιό σιδερένιο νεροχύτη βγάζει λεπτό καπνό. Η δεξαμενή νερού πίσω από την τουαλέτα είναι χωρίς καπάκι, δεν τραβάς το καζανάκι εδώ, η βαρύτητα ρίχνει όλα τ' απόβλητα κάτω στον Ειρηνικό, το ντεπόζιτο, αντίθετα, είναι γεμάτο με φρεσκοκομμένα αγριολούλουδα και λωρίδες εφημερίδας που έκοψε μεθοδικά ο Μονκ για χαρτί τουαλέτας. Η Κάρμαν σηκώνει ένα κομμα-

τάκι φύλλου εφημερίδας: Νεκρή η Μάργκαρετ Ντιμόντ, ρομαντική δευτεραγωνίστρια στις ταινίες των αδερφών Μαρξ. Εμφανιζόμενη σε διάφορες κωμικές ταινίες της ομάδας, η Ντιμόντ υποδύθηκε αριστοκρατίσσες χήρες που απέκρουαν τις ενορχηστρωμένες ρομαντικές επιθέσεις των αδερφών –συνήθως του Γκράουτσο–, καθώς υποδύονταν μια ομάδα από άγαρμπους μνηστήρες που ανταγωνίζονταν για να κερδίσουν το ενδιαφέρον της. Μια ανοιχτή πύλη αποκαλύπτει την πλίνθινη πρόσοψη της αποθήκης Κρέσεντ ανάμεσα σε κουρτίνες με σχέδια από μαργαρίτες. Μια οβάλ μπουκαπόρτα είναι μανταλωμένη κοντά στα γκρίζα ναυτικά πολεμοφόδια της τουαλέτας, δυο ξαπλώστρες σταμπαρισμένες με τα αρχικά μιας υπηρεσίας του πολεμικού ναυτικού των ΗΠΑ (Γιου-Ες-Εν-Ντι) σε κάθε πλευρά. Η Κάρμαν ξεβιδώνει τα παξιμάδια του μάνταλου και πετάει τους σκουριασμένους κρίκους σηκώνοντας με κόπο τη σιδερένια πόρτα. Αποκάτω, λαμπυρίζοντας στο σούρουπο, κυματίζει ο Ειρηνικός. Καταρρέει σε μια καρέκλα ανάβοντας ένα ακόμα τσιγάρο Κεντ, καρφώνει το βλέμμα στο μάτι του ωκεανού, στην άδεια καρέκλα· πού να βρίσκεται αυτός; Αποκάτω, τα νερά παφλάζουν και φουσκώνουν. Ένα βαθύ μεταλλικό τρίξιμο διαπερνά το ατσαλένιο δωμάτιο, τα ρεύματα τραβούν, σπρώχνουν, τροχίζουν κάπου στο βάθος, κάτω από τους οξυγονοκολλημένους δαιδάλους του κοντέινερ, τους πυλώνες. Στραβοκοιτάζει την άδεια καρέκλα, μια βασίλισσα να περιμένει την επιστροφή του βασιλιά. Σπουδαίος βασιλιάς. Γιατί πάντα την εγκαταλείπει; Κάνει τις ασυνήθιστες βόλτες του με το παράξενο τετράδιο και τα σχέδια γκράφτι. Μερικές φορές νιώθει τόσο θυμωμένη,

τόσο άδεια. Ίσως να μη γυρίσει αυτή τη φορά... το μωρό· όλα είναι πέρα από τις δυνάμεις της. *Σταμάτα, σταμάτα ν' αμφιβάλλεις γι' αυτόν.* Αυτό που πρέπει να κάνει είναι να κουνήσει τον μαύρο του κώλο. Ο κόσμος όλος γυρίζει, όπως και το κεφάλι της, όλοι οι υποτιθέμενοι φίλοι του του βουτούν το αλκοόλ, γλεντοκοπούν και γιορτάζουν, επιχειρούν ακόμα και να του πάρουν τη γυναίκα του προσφέροντάς της αυθόρμητα πολλά δαχτυλίδια με υποσχέσεις. Το καλό που του θέλει, να βρει τον δρόμο για το σπίτι γρήγορα. Η Κάρμαν πετάει το τσιγάρο στη φωτεινή άβυσσο, μια λαμπερή κόκκινη θράκα, έπειτα ένας απαλός συριγμός καθώς χάνεται μέσα στη θάλασσα. Θα περιμένει, και ο Μονκ θα επιστρέψει, είναι καλός άνθρωπος: Εάν κάποιος μπορεί να ερμηνεύσει τα σύμβολα και να ξαναβρεί τον δρόμο για το σπίτι, αυτός είναι ο Μονκ. Ναι, θα περιμένει, όχι πλέκοντας υπομονετικά, δεν έχει βελόνες πλεξίματος, έχει όμως τη βελόνα του πικάπ και θα «κλωθογυρίσει» όλους τους δίσκους τους, θα υφάνει τραγούδι το τραγούδι, ωστόσο εκείνος να επιστρέψει.

Ένα οδοιπορικό σε μια πόλη μεταμορφωμένη από την έκρηξη των κατοίκων της στις λαθραίες και αθέατες κοινότητες που αποτελούσαν τη ραχοκοκαλιά του Λος Άντζελες τη δεκαετία του 1960

Το βιβλίο του πρωτοεμφανιζόμενου στη λογοτεχνία A.G. Lombardo έχει τις ρίζες του στην ομηρική Οδύσσεια και τον Οδυσσέα του Τζόις, στα εμβληματικά γκράφιτι και τις ταγκιές (υπογραφές των γκραφιτάδων) που δεσπόζουν στην πόλη του Λος Άντζελες και πρωτοεμφανίζονται στα τέλη του 19ου αιώνα –αποτελώντας διακριτή γλώσσα επικοινωνίας των συμμοριών, των αποσυνάγωγων και των πενήτων–, καθώς και στις φυλετικές κοινωνικές ταραχές που διήρκεσαν έξι ολόκληρα μερόνυχτα, συντάρaxαν και αιματοκύλισαν το υποβαθμισμένο Γουότς τη δεκαετία του '60.

Είναι ένα μυθιστόρημα που εξελίσσεται μέσα σε μια διαρκή εναλλαγή φωτός και σκοταδιού, λευκού και μαύρου, οι φωτεινές επιγραφές, οι φάροι των περιπολικών, των ασθενοφόρων, των οχημάτων της πυροσβεστικής αναβοσβήνουν, οι διάτρητοι από σφαίρες φανοστάτες άλλοτε λειτουργούν κι άλλοτε όχι, οι βόμβες μολότοφ εκρήγνυνται με μια στιγμιαία λάμψη, το ηλιοβασίλεμα λαμпыρίζει αιμάτινο λίγο πριν χαθεί στον μακρινό ορίζοντα, ο καπνός καλύπτει το φως και το σκοτάδι, οι φλόγες μαίνονται, οι μαύροι ξεσηκώνονται ενάντια στους λευκούς και οι λευκοί βιαιοπραγούν κατά των μαύρων, οι τυφλοί βλέπουν και αυτοί που βλέπουν έχουν τυφλωθεί, όλοι και όλα εκπέμπουν ένα επιτακτικό σήμα κινδύνου, ακόμα και ο χρόνος στο γκέτο ισορροπεί σ' ένα μεταίχμιο, τα δευτερόλεπτα, οι ώρες, οι εβδομάδες, τα χρόνια συσσωρεύονται πριν να αναλωθούν σ' ένα εκρηκτικό Τώρα.

από το επίμετρο της μεταφράστριας

ISBN:978-618-03-1692-6

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 81692